

ict in beweging

op Iselinge Hogeschool

De computer wordt niet alleen in het leven van volwassenen steeds belangrijker. Kinderen 'muizen' ook al op jonge leeftijd. Ook in de basisschool is ict niet meer weg te denken. Het biedt onbegrensde mogelijkheden voor integratie met andere schoolvakken en kan de wereld de school in halen. De keerzijde van de medaille is dat kinderen, als er geen toezicht is, met sites of mensen in aanraking kunnen komen die minder goede bedoelingen hebben. Internet, email en chatten zijn immers anoniem. **Ontwikkelingen, integratie, mogelijkheden en gevaren maken deel uit van het ict-programma bij de pabo in Doetinchem: Iselinge Hogeschool.** Deze pabo is onderdeel van de IJsselgroep, een organisatie voor educatieve dienstverlening aan scholen.

Ict op de pabo

Lizette de Man, opleidingsdocent en coördinator onderwijs en ict: "We kijken vanaf het eerste jaar met studenten naar ontwikkelingen op het gebied van ict en hoe ze die in het basisonderwijs kunnen toepassen. Eerstejaarsstudenten krijgen les in het ontwerpen van een eigen website. Ook maken ze webwandelingen die gebruikt kunnen worden in de praktijk. In het tweede jaar gaat het om de mogelijkheden van ict, de ontwikkelingen en software. Ook maken ze een educatieve website over een onderwerp dat gekoppeld is aan de zaakvakken." Het resultaat komt op het Scholenplein [www.iselinge.nl/scholenplein], een informatieve en educatieve website voor leerlingen, leerkrachten en pabo-studenten. In de lesruimte van het Scholenplein staan onder andere educatieve websites, webwandelingen en webkwetsies voor basisschoolkinderen, die ontworpen zijn door pabo-studenten.

Lonneke Roossink, opleidingsdocent bij Iselinge Hogeschool: "De studenten dragen hun steentje bij aan het educatieve aanbod op internet. Leerkrachten kunnen op de website zien of een bepaald onderwerp geschikt is voor hun klas. Ze kunnen deze websites prima in hun les gebruiken." In het derde jaar zijn de studenten drie dagen per week op de werkplek [de stageschool]. Zij kunnen aansluiten bij een ontwikkelthema van de school, bijvoorbeeld educatief gebruik van ict in het onderwijs. In het vierde jaar kiezen de studenten profielen, waarvan 'ict in het basisonderwijs' er één is.

Ongeveer vijftien vierdejaars studenten van Iselinge Hogeschool zijn op de werkplek bezig met ict-vraagstukken die ze uitvoeren in opdracht van de stagescholen. Docenten van Iselinge Hogeschool en ict-specialisten van de IJsselgroep begeleiden hen hierbij. De onderwerpen variëren van implementatie van software, de inzet van ict in het SBBO of het VMBO tot het opzetten en toepassen van een ict-leerlijn in keuzewerk, wereldoriëntatie of taalonderwijs. Een hot item voor de basisscholen is veilig internet. Bij de IJsselgroep komen dan ook regelmatig aanvragen voor ouderavonden over dit onderwerp binnen. Sacha [vierdejaarsstudente] onderschrijft het belang van dit onderwerp volledig. "Aan het begin van dit schooljaar vroeg de directeur van mijn stageschool

of ik een bijdrage wilde leveren aan de eerstvolgende ouderavond met het thema 'Kind en Media'. Ik heb een presentatie ontworpen om ouders te informeren en te adviseren. Ik heb tijdens de ouderavond gemerkt dat het thema erg actueel is en veel reacties uitlokt. Ook de school vindt veilig internetten van groot belang, daarom heb ik een internetprotocol opgesteld, dat nu in elke klas en in de computerruimte hangt."

Integratie

Studenten Femke en Vincent zijn bezig met het laatste jaar van hun opleiding. Zij volgen het profiel ict en hebben gekozen voor integratie van ict binnen de zaakvakken. Femke en Vincent kozen voor de toepassing van ict in het aardrijkskundeonderwijs op hun stageschool. Femke en Vincent schetsen een situatie uit de praktijk. "Het hoofdstuk 'Drijvende continenten' staat op het rooster. Hoe vaak hoor je dan niet: 'Jongens en meisjes, lees de tekst op bladzijde 23 en maak de vragen'. Echt uitdagend is dit voor de leerlingen niet, daarom pakten wij het anders aan. We verdeelden de klas in drie groepjes. Een groepje maakte een muurkrant, een ander vulde de werkbladen uit de methode in en het derde groepje was bezig achter de computer. Zij werkten aan de hand van een cyberles die informatie, vragen met antwoordruimtes en hyperlinks bevatte. Soms moesten de leerlingen een website bekijken, een andere keer een filmpje. Alle groepjes werkten aan hetzelfde onderwerp, alleen de manier van werken verschilde."

"Tijdens de stage merken studenten dat ict het onderwijs voor kinderen leuker en realistischer maakt; ze zijn daardoor meer gemotiveerd."

Digitale leeromgeving

Iselinge Hogeschool begeleidt de studenten door groepsbijeenkomsten, individuele begeleiding en door middel van de elektronische leeromgeving [ELO]. In de ELO plaatsen studenten hun [tussen]producten, delen ervaringen en leren van elkaar. De begeleider kan het proces volgen en waar nodig bijsturen. Studenten werken vanaf dag één binnen de ELO. Ze maken digitale toetsen, werken in projectruimtes en volgen studieroutes. In het kader van competentiegericht onderwijs werken ze aan een eigen digitaal portfolio. Dit is een persoonlijke, digitale ruimte waarin de student alles bewaart dat te maken heeft met zijn ontwikkeling tot leraar basisonderwijs. Ook digitaal videomateriaal zal een belangrijke plaats krijgen.

Ellen, eerstejaarsstudent: "De ELO is een overzichtelijke studieomgeving. Er zijn verschillende onderdelen als mijn lopende studieroutes, mijn projecten en mijn portfolio. Hier kun je documenten vinden en zelf toevoegen. Je kunt ook personen als gast toevoegen die dan in jouw mappen kunnen kijken. Doordat de ELO via internet werkt, kun je hem altijd en overal raadplegen. Wil je ergens naartoe en je werk laten zien, dan heb je geen dikke portfoliomap meer nodig."

Joanne, derdejaarsstudent: "Ik ben veel op de stageschool. Het is heel handig dat ik via de ELO kan communiceren met medestudenten of docenten. De opleiding plaatst er regelmatig nieuwe informatie op. Ook overleg ik regelmatig met studenten in het forum of werken we samen aan een product. Dit werkt heel goed, zelfs met studenten die in het buitenland stage lopen. De ELO is echt het centrum van mijn studie geworden!" Sacha: "Je doet zo nieuwe ideeën op en wanneer je een vraag hebt, kunnen anderen je helpen. Ik vind het erg handig, omdat je elkaar op school maar weinig ziet en zo toch veel contact met elkaar hebt."

Toch moeten sommige studenten nog wel wennen aan het werken in de ELO. Zo stond er in het forum een bericht van een deeltijdstudente die het aan het begin lastig vond om te werken in de ELO. Het was erg verrassend om een maand later te zien dat dezelfde studente in hetzelfde forum schreef: "Ik vind het stiekem heel erg leuk om op deze manier te werken. Ik ben ook erg benieuwd naar jullie uitwerkingen. Sta ook versteld van de diepgang van de antwoorden die jullie geven." Een andere studente reageerde daar vervolgens op: "Ja, het werkt haast 'verslavend', weer even lezen wat erop staat."

Enthousiasme

Tijdens de stage merken studenten dat ict het onderwijs voor kinderen leuker en realistischer maakt; ze zijn daardoor meer gemotiveerd. Voor de studenten wordt integratie van ict in andere vakken mede daardoor steeds meer een vanzelfsprekendheid. Het valt ze bij stagescholen op dat het voor veel leerkrachten niet zo vanzelfsprekend is. Lizette de Man: "Bij inpassing van ict is niet alleen belangrijk welke [nieuwe] vaardigheden de kinderen moeten ontwikkelen, maar ook welke materialen je kunt gebruiken en hoe je ze in organisatie en werkvormen in de klas toe kunt passen. Veel studenten laten in hun lessen zien hoe je ict in het onderwijs kunt inzetten. We zien dat hun enthousiasme aanstekelijk werkt."

"Wat mij op mijn stageschool opvalt is dat veel leerkrachten over een digitaal rijbewijs beschikken, maar niet goed weten hoe ze ict echt in hun lessen moeten integreren. Als student kan ik hen voorbeelden geven en mogelijkheden voor de inzet van ict binnen het onderwijs laten zien. Op deze manier neem ik een beetje het voortouw en door middel van mijn enthousiasme probeer ik de rest daarin mee te trekken", aldus Judith [4e jaarsstudente].